

Co pszczoły wiedzą o geometrii?

Przed zajęciami

Dla nauczyciela

Przygotuj się do zajęć

Przygotuj wszystkie niezbędne materiały do zajęć – znajdziesz je w spisie materiałów. Ustaw ławki tak, aby dzieci pracowały w 5 osobowych zespołach. Dla jednej grupy potrzebne będą minimum dwa stoły, aby dzieci miały przestrzeń do wykonania zadań.

Przygotuj komputer i rzutnik. W trakcie zajęć korzystaj z prezentacji multimedialnej. Powinna być gotowa do wyświetlenia przez całe zajęcia.

Dla ucznia

Zadanie przed zajęciami

Poproś dzieci o przygotowanie brył geometrycznych. Ich siatki znajdziesz w instrukcji.

Dzieci mogą wykonać zadanie w domu z pomocą rodziców, bądź na innych zajęciach (np. edukacja plastyczna). Ważne jest, aby bryły były wykonane dokładnie, gdyż od tego zależy wynik doświadczeń. Rozdziel siatki wśród dzieci tak, aby w każdej pięcioosobowej grupie, w której dzieci będą pracować w czasie lekcji, znalazło się pięć różnych brył.

Poproś również o przyniesienie wyciętych figur geometrycznych, które znajdziesz w materiałach dla uczniów. Każdy uczeń powinien wyciąć przynajmniej po trzy figury z każdego rodzaju.

Na zajęciach

Film

Po co sztuce geometria?

Lekcję rozpocznij od projekcji filmu z udziałem naukowca. Następnie porozmawiaj z uczniami o jego treści.

Możesz zadać pytania:

Co to jest perspektywa?

Po czym poznasz, że została zastosowana perspektywa?

W jaki sposób możemy bawić się matematyką?

Obecność matematyki możemy zauważyć w wielu codziennych sytuacjach. W dalszej części scenariusza uczniowie dowiedzą się, co pszczoły wiedzą o geometrii.

Wzbudzenie ciekawości

Jak wygląda plaster miodu?

Wyświetl slajdy nr 1, 2, 3. Wzbudź zainteresowanie uczniów zadając pytania:

Jak wyglądają plastry miodu?

Jaki kształt mają pojedyncze komórki?

Dlaczego komórki są w kształcie sześciokątów foremnych?

Jaka jest ich funkcja?

Na czym może „zależeć” pszczołom?

Wysłuchaj pomysłów uczniów i zapisz je. Wróćcie do nich podczas ostatniego zadania.

Eksperyment

Jaka figura ułożoną ze sznurka zajmuje największy obszar?

Manipulując sznurkiem uczniowie przekonają się, że gdyby pszczoły miały wybudować tylko jedną komórkę, najbardziej ekonomicznym kształtem pod względem zużycia materiału na ścianki – byłaby komórka okrągła. Działaj z uczniami zgodnie z instrukcją, potrzebne informacje znajdziesz także w wiedzy dla nauczyciela.

Praca w grupach

Pomiary brył

Zgromadźcie bryły, które wcześniej uczniowie skonstruowali. Rozdaj karty pracy. Poproś dzieci o dokonanie pomiarów brył – korzystaj z informacji zawartych w instrukcji.

Na koniec zapytaj dzieci:

Co powiecie o wysokości mierzonych brył?

Co powiecie o obwodzie mierzonych brył?

Jakie są podobieństwa między tymi bryłami, a na czym polegają różnice między nimi?

Zadanie

W którym naczyniu zmieści się najwięcej sypkiego produktu?

Dzieci kontynuują pracę w tych samych grupach i korzystają z tych samych kart pracy.

Jak myślicie, w której z brył o tej samej wysokości i obwodzie, zmieści się najwięcej sypkiego produktu, np. piasku?

Odpowiedzią na pytanie będzie wykonanie zadania – szczegóły znajdziesz w instrukcji.

Ćwiczenie

Czy kołami można wypełnić płaszczyznę?

Podczas ćwiczenia uczniowie sprawdzają, jakimi figurami można wypełnić płaszczyznę tak, aby nie pozostawić wolnego miejsca, a figury nie zachodziły na siebie. Dokładny opis ćwiczenia znajdziesz w instrukcji.

Podsumowując ćwiczenie korzystaj z prezentacji multimedialnej (slajdy: 4, 5, 6 pokazujące pokrycia płaszczyzny trójkątami równobocznymi, kwadratami i sześciokątami foremnymi oraz slajd 7, ilustrujący, dlaczego nie można wypełnić płaszczyzny pięciokątami i siedmiokątami foremnymi).

Ćwiczenie

Jak pszczoły budują plaster?

Wyświetl slajd 8. Zapytaj dzieci:

Na którym z rysunków przedstawiających ułożenie kół na płaszczyźnie „marnuje” się mniej miejsca?

Następnie wyświetl slajd 9.

Wyjaśnij, że najlepszym ułożeniem kół na płaszczyźnie jest wpisanie ich w sześciokąty, które tę płaszczyznę wypełniają.

Podsumowanie

Jakich figur geometrycznych używają pszczoły?

Wyświetl raz jeszcze slajd prezentujący plaster miodu i zapytaj:

Co waszym zdaniem pszczoły wiedzą o geometrii?

Jaki kształt mają komórki w plastrze miodu?

Dlaczego plastry miodu mają kształt sześciokąta, a nie koła?

Po zajęciach

Zadanie po zajęciach

Stwórz swoją mozaikę

Wprowadź uczniów do zadania domowego. Wyświetl slajdy 10, 11, 12 z przykładami mozaik, które nie opierają się na figurach foremnych (w tym obrazów Eschera).

Zapytaj dzieci, czy gdyby pszczoły używały takich fantazyjnych kształtów, mogłyby uzyskać mniejsze zużycie materiału, niż w przypadku komórek sześciokątnych.

Zaproponuj, aby dzieci spróbowały wskazać ukryte sześciokąty i trójkąty w mozaice Eschera. Następnie wyświetl slajd 13.

Zachęć uczniów do wykonania własnej mozaiki. Informacje niezbędne do wykonania mozaiki znajdziesz w instrukcji.

Scenariusze lekcji stworzone przez:

Projekt dofinansowała Fundacja mBanku:

